

Rozdział 3

EKOLOGIZM I KLIMATYZM A WIELKI RESET

Jolanta Domańska

Wstęp

Ekologizm oraz wywodzący się z niego klimatyzm to dwie współczesne ideologie postulujące ekocentryzm, a podważające antropocentryzm¹²⁹² z jego cywilizacyjnymi i filozoficznymi korzeniami uformowanymi na przestrzeni wieków. Ekologizm stanowi wizję świata i nawołuje do zmian w stosunkach społecznych, ekonomicznych oraz do nakreślania nowych polityk. Klimatyzm przejawia się jako radykalna, agresywna forma ekologizmu i ma za zadanie reorganizację/reset dotychczasowej światowej polityki i ochronę klimatu Ziemi przed jego zmiennością lub ociepleniem. W tym celu przeprowadzana jest kompleksowa transformacja gospodarek światowych, określana jako Wieki Reset¹²⁹³, która w odniesieniu do ściśle klimatystycznych przesłanek jest ukierunkowana na uzyskanie tzw. zeroemisyjności produkcji, wymagającej bilionowych nakładów na inwestycje¹²⁹⁴, zaś w głębszym znaczeniu służy interesom korporacji¹²⁹⁵. Aktualnie ekologizm i klimatyzm są szeroko

¹²⁹² E. Kwidziński, *Ekologizm jako ideologia polityczna – na przykładzie Niemiec i Francji*, „Ogrody Nauk i Sztuk” 5(2015), s. 125–132.

¹²⁹³ J. Janowski, *Architektura i infrastruktura wielkiego resetu*, t. 2, *Symptomy Wielkiego Resetu i składniki strukturalne cywilizacji informacyjnej*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2023.

¹²⁹⁴ *UE będzie potrzebować 1,5 biliona euro rocznie, by osiągnąć zeroemisyjność do 2050 roku*, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/UE-bedzie-potrzebowac-1-5-biliona-euro-rocznie-by-osiagnac-zeroemisyjnosc-do-2050-roku-8686746.html>.

¹²⁹⁵ *Film Zimna Prawda odsłaniający kulisy klimatycznego kłamstwa*, <https://www.youtube.com/watch?v=AfBh-h6rSGs>.

opisywane w literaturze naukowej¹²⁹⁶ i stale obecne w przekazie medialnym¹²⁹⁷.

1. Ekologia i ekologizm

Geneza słowa „ekologia” wywodzi się z języka greckiego, w którym „oikos” oznacza dom, mieszkanie, środowisko, a „logos” naukę, słowo. Ekologia to „nauka o strukturze i funkcjonowaniu przyrody na różnych poziomach organizacji, ekonomika przyrody”¹²⁹⁸. Ekologia ma charakter interdyscyplinarny. W zakresie ekologii możemy wyróżnić wiele działów, m.in. ekologię populacyjną, geografie fizyczną kompleksową, ekologię ewolucyjną, autekologię czy synekologię. Ze względu na metodologię badań wydzielono ekologię opisową, funkcjonalną, molekularną i sozologię. Inne jeszcze działy ekologii to: agroekologia, ekologia człowieka, ekologia leśna, ekologia molekularna, ekologia społeczna, ekologia teoretyczna i ekologia tropikalna.

Podjęcie do ekologii stale się zmienia. Charakterystyce poddawane są coraz to nowe komponenty zasobów naturalnych jak np. czyste powietrze, przestrzeń geograficzna, ekosystem, klimat i inne¹²⁹⁹. Dodatkowo działania aktywistów ekologicznych, szeroko komentowane w przekazie medialnym, wpływają na nieadekwatny do stanu rzeczywistego społeczny odbiór i postrzeganie ekologii jako nauki. Pojawiający się semantyczny chaos potwierdzają badania naukowe, z których wynika, że istnieje wieloznaczność i zróżnicowanie pojęć dotyczących ekologii i ekologizmu¹³⁰⁰. Z badań dotyczących rozumienia pojęć ta-

¹²⁹⁶ M. Ryba, *Ekologia jako ideologia w strukturach globalnej demokracji*, „Człowiek w Kulturze”, 30(2020), s. 55–66.

¹²⁹⁷ Film „Zimna Prawda” w TV Republika zdemaskował kłamstwo klimatyczne!, <https://tvrepublika.pl/Film-Zimna-Prawda-w-TV-Republika-zdemaskowal-klamstwo-klimatyczne-Burzliwa-dyskusja-po-projeckji-pokazala-ze-niektorym-trudno-sie-z-tym-pogodzic.161936.html>.

¹²⁹⁸ R. Andrzejewski, *Ekologia*, Encyklopedia PWN, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/ekologia;3896979.html>.

¹²⁹⁹ M. Leszczyński, *Bezpieczeństwo ekologiczne w poszerzonej domenie bezpieczeństwa*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, nr 74 (2/2023).

¹³⁰⁰ A. Ciążela, *Chaos pojęciowy wokół ekologii – wieloznaczność pojęć związanych z ekologią i skojarzenia z nimi*, „Mazowsze Studia Regionalne”, 46(2023), s. 9–24; K. Bonenberg, R.W. Gryglewski, *Ekologizm w ujęciu prof. Juliana Aleksandrowicza*, „Przegląd Lekarski” 75(2018), 07, s. 361–366.

kich jak: ekologia, ekolog, ekologizm i environmentalizm lub skojarzeń z nimi wynika, że np. „ekologia” to według większości studentów dbanie o środowisko, zaś z nauką kojarzyło się to słowo mniejszości badanych. Podobnie „ekolodzy” byli określani głównie aktywistami, zaś tylko przez nielicznych studentów „ekolog” był kojarzony z naukowcem. Uczestnicy badań nie znali słowa „environmentalizm”, natomiast bardzo różnie definiowali pojęcie „ekologizm”¹³⁰¹.

Nurtem odrębnym i znacząco innym niż ekologia jako nauka, a mającym charakter filozoficzny, w którym ekologię utożsamia się z ochroną środowiska, stała się tzw. ekologia głęboka, której inicjatorem był A. Naess¹³⁰². Jest to nurt radykalny¹³⁰³, określany też jako gnostyczny¹³⁰⁴, w którym akcentuje się potrzebę ochrony środowiska poprzez dotarcie do głębokich przyczyn kryzysu ekologicznego i kulturowego. Synonimem „ekologii głębokiej” jest też pojęcie „ekologizmu”¹³⁰⁵. Jego celem jest upodmiotowienie natury w relacjach z człowiekiem¹³⁰⁶. Twórcy tego ruchu, George Sessions i Arne Naess, przedstawili 8 zasad ekologii głębokiej, w których podkreślają m.in., że rozwój pozaludzkich form życia wymaga zahamowania wzrostu liczby ludności na świecie. Ponadto według autorów istnieje potrzeba poważnych zmian, szczególnie ekonomicznych, technologicznych i ideologicznych¹³⁰⁷.

Źródeł ekologizmu upatruje się także w ruchu New Age¹³⁰⁸. Ekologizm różni się jednak od tej ideologii wyjątkową aktywnością jego członków w przestrzeni publicznej i to na wielu płaszczyznach, m.in. ideologicznej, edukacyjnej czy organizacyjnej. Ekologizmem określa się także ruch społeczny mający na celu upowszechnienie idei

¹³⁰¹ A. Ciążela, *Chaos pojęciowy wokół ekologii...*, s. 9–24.

¹³⁰² *Filozofia głębokiej ekologii*, <https://pracownia.org.pl/o-pracowni/filozofia-glebokiej-ekologii>.

¹³⁰³ R. Andrzejewski, *Ekologia...*

¹³⁰⁴ *Głęboka ekologia, czyli stara herezja w nowych eko-szatach*, <https://www.frona.pl/a/gleboka-ekologia-czyli-stara-herezja-w-nowych-eko-szatach,101275.html>.

¹³⁰⁵ J. Babiński (red.), *Ekologizm – jego źródła i wpływ na obraz świata, Środowisko, klimat, energia młodzieży w służbie Bogu i ojczyźnie*, Wydawnictwo „Gotów” KSM, Warszawa 2020.

¹³⁰⁶ M. Leszczyński, *Bezpieczeństwo ekologiczne...*, s. 21–32.

¹³⁰⁷ B. Devall, G. Sessions, *Ekologia głęboka. Życ w przekonaniu, iż natura coś znaczy*, Pusty Obłok, przeł. E. Margielewicz, Warszawa 1985.

¹³⁰⁸ W.H. Zylbertal, *Ekologizm – nieprawie dziecko New Age*, <http://eko.org.pl/kropla/archiwum/latogg/newage.htm>.

ekologicznych¹³⁰⁹. Natomiast nurtów ekologizmu jest wiele. Według Romana Tokarczyka są to: ekocentryzm, biocentryzm, ekosocjalizm, ekoliberalizm, ekoanarchizm, ekofaszyzm, ekofeminizm, ekoreformizm, ekokonserwacjonizm, ekotopizm, ekorealizm, ekologizm skrajny, ekologizm umiarkowany i ekologizm partyjny¹³¹⁰.

2. Raporty i agendy

W podobnych nurtach jest zakorzeniona problematyka ekologii przedstawiana w licznych raportach Klubu Rzymskiego¹³¹¹. Pierwszym obszernym opracowaniem zleconym przez Klub Rzymski, a wykonanym przez naukowców z Massachusetts Institute of Technology był raport *The Limits to Growth*, opublikowany w 1972 roku. Głównym celem raportu było zbadanie – w skali światowej – zależności pięciu kluczowych zmiennych rozwoju: „ludności, produkcji żywności, wykorzystania zasobów naturalnych, produkcji przemysłowej oraz zanieczyszczenia środowiska”¹³¹². Jako końcową tezę Raportu podano, że utrzymanie dotychczasowych trendów rozwoju w odniesieniu do powyższych czynników doprowadzi w ciągu około stu lat do granic możliwości dalszego wzrostu, co objawi się m.in. spadkiem liczby ludności na świecie. Ustalono, że priorytetem nie może już być nieustanny wzrost gospodarczy pozostawiający tzw. ludzki ślad ekologiczny, natomiast uwagę należy skupić na innym podejściu – zrównoważonym rozwoju. W tym przypadku, jak stwierdzono, osiągnięcie zamierzonych celów ekologicznej i ekonomicznej stabilizacji będzie możliwe dzięki wszechstronnej kontroli zjawisk społeczno-ekonomicznych. Doprowadzić to ma w rezultacie do równowagi światowej w aspekcie politycznym, społecznym, kulturalnym i ekonomicznym. W tym kontekście możemy domniemywać, że postulowany w Raporcie jako kontrolowany, a zatem niewątpliwie w różnych obszarach spowalniany rozwój gospodarczy został

¹³⁰⁹ J. Babiński (red.), *Ekologizm – jego źródła...*

¹³¹⁰ R. Tokarczyk, *Ekologizm*, w: *Współczesne doktryny polityczne*, Zakamczyce, Kraków 1998.

¹³¹¹ *The Club of Rome, Publications*, <https://www.clubofrome.org/publications/>.

¹³¹² D.H. Meadows, D.L. Meadows, J. Randers, W.W. Behrens III., *Wstęp, The Limits to Growth: A report for the Club of Rome's project on the predicament of mankind*, Universe Books, New York 1972.

zaplanowany już wtedy i jest stale realizowany. Obecnie w schemat kontrolowanego światowego zarządzania wpisuje się Wielki Reset gospodarek. Ideologie ekologizmu-klimatyzmu¹³¹³ doskonale uzupełniają idee globalizacji. Klimatyzm ze względu na skalę i specyfikę określany jest nową religią¹³¹⁴. Klimatyści za główny cel działania przyjmują walkę z globalnym ociepleniem klimatu Ziemi spowodowanym wzrostem stężenia dwutlenku węgla (CO₂) w atmosferze, czemu według nich należy przeciwdziałać realizując wytyczne ekspertów klimatycznych i cele wyrażone w Agendach. To właśnie w trzynastym celu programu Agendy 2030 apeluje się o podjęcie pilnych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom¹³¹⁵. Agenda 2030 to nazwa projektu, którego celem jest przekształcenie świata zgodnie z brzmieniem jego pełnego tytułu: *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*” (ang. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*)¹³¹⁶. Agenda 2030 została przyjęta na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ przez 193 państwa podczas szczytu w Nowym Jorku we wrześniu 2015 roku. Jest to przygotowany plan działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, który oparto na zasadzie 5P¹³¹⁷:

1. *people* (ludzie) – działania eliminujące głód i biedę,
2. *planet* (planeta) – ochrona planety przed degradacją,
3. *prosperity* (dobrobyt) – zrównoważony rozwój,
4. *peace* (pokój) – tworzenie jak najbardziej inkluzywnej społeczności,
5. *partnership* (partnerstwo) – uwzględnianie indywidualnych potrzeb danego kraju przy wprowadzeniu agendy.

Program ten powstał jako kontynuacja nie do końca osiągniętych do 2015 roku tzw. Milenijnych Celów Rozwoju, które ustalono w 2000 roku.

¹³¹³ J. Babiński (red.), *Ekologizm – jego źródła...*

¹³¹⁴ P. Musiałek, *Klimatyzm to nowa świecka religia, a Greta Thunberg jest jej pierwszą kapłanką*, Klub Jagielloński, 2022, <https://klubjagiellonski.pl/2022/06/09/klimatyzm-to-nowa-swiecka-religia-a-greta-thunberg-jest-jej-pierwsza-kaplanka/>.

¹³¹⁵ *Agenda 2030*, <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/agenda-2030> i tamże cel 13: „Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom”.

¹³¹⁶ UN General Assembly, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, 21 October 2015, A/RES/70/1, <https://www.refworld.org/docid/57b6e3e44.html>.

¹³¹⁷ *Agenda 2030...*

Agenda 2030 obejmuje również przyjęty w 2015 roku podczas III Międzynarodowej Konferencji Finansowania Rozwoju Dokument z Addis Ababa: *Outcome document of the Third International Conference on Financing for Development – Addis Ababa Action Agenda*, który określa środki finansowe konieczne do realizacji Agendy 2030¹³¹⁸, w tym środki krajowe, prywatne źródła finansowania i oficjalną pomoc rozwojową¹³¹⁹. Agenda 2030 wyznacza 17 celów (w tym 169 zadań) określanych jako Cele Zrównoważonego Rozwoju¹³²⁰, stanowiących rozszerzoną paletę celów Milenijnych. Agenda nie wskazuje konkretnych rozwiązań, ale ogólną wizję rozwoju, niemniej liczne Cele Zrównoważonego Rozwoju wprowadzają zalecenia konkretnych zmian prawnych oraz polityk, a ponadto działania całego ONZ, w tym komitetów traktatowych, a także pozostałych agend powstałych przy ONZ oraz największych organizacji pozarządowych, które są jej podporządkowane.

Już w 1987 roku powołana przy ONZ komisja World Commission on Environment and Development opublikowała raport zatytułowany *Nasza wspólna przyszłość*. Jest on znany również jako Raport Brundtland (od nazwiska przewodniczącej Komisji G.H. Brundtland). Zawiera on zasady przewodnie dla zrównoważonego rozwoju¹³²¹.

Podobnie związek z aktualnymi celami Agendy 2030 ma także wcześniejszy Szczyt, który miał miejsce w Sztokholmie w 1972 roku¹³²². Konferencja Sztokholmska odbyła się pod hasłem: „Mamy tylko jedną Ziemię”. Ochrona środowiska zyskała wówczas status podstawowej funkcji państwa. W celu prowadzenia działań w zakresie ochrony środowiska i stałego monitorowania jego stanu na świecie powołano UNEP (United Nations Environment Programme). Podczas tej konferencji zwrócono też uwagę na sytuację państw rozwijających się, w których problemy środowiskowe są ściśle związane z opóźnieniami w ich rozwoju.

¹³¹⁸ *Third International Conference on Financing for Development*, <https://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/2017/10/Addis-Ababa-Action-Agenda.pdf>.

¹³¹⁹ *Agenda 2030...*

¹³²⁰ *Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego A/RES/70/1: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030*, https://www.un.org/pl/files/164/Agenda%202030_pl_2016_ostateczna.pdf.

¹³²¹ *Brundtland Report 1987: Our Common Future*, <https://www.brundtland.co.za/2022/08/03/brundtland-report-1987-our-common-future/>.

¹³²² *Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment*, https://en.wikisource.org/wiki/Declaration_of_the_United_Nations_Conference_on_the_Human_Environment.

Dwadzieścia lat później, tj. w 1992 roku, w Rio de Janeiro odbyła się konferencja nazywana „Szczytem Ziemi”, której hasło „Środowisko i Rozwój”, podobnie jak na konferencji wcześniejszej, nawiązywało do problematyki ekologicznej¹³²³. Podstawowym dokumentem Szczytu Ziemi był raport *Nasza Wspólna Przyszłość*, w którym znalazła się analiza pojęcia „trwałego rozwoju” (*sustainable development*), określanego także pojęciami: ekorozwój, rozwój zdolny do trwania, rozwój samopodtrzymujący, rozwój trwały, rozwój zrównoważony i trwały, czyli taki, który pozwala na zaspokojenie potrzeb bieżącego pokolenia bez uszczerbku dla szans na zaspokojenie takich potrzeb w przyszłości. Uważa się, że konferencja ta rozpoczęła erę ekorozwoju. Zostały wówczas przyjęte dokumenty: Deklaracja z Rio w sprawie środowiska i rozwoju, Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej, Konwencja o ochronie klimatu, Deklaracja o ochronie lasów, a przede wszystkim uzgodniono Agendę 21, czyli Globalny Program Działań na wiek XXI w kierunku globalnego rozwoju zrównoważonego, którego odzwierciedlenie i kontynuacja znalazły miejsce w celach kolejnych Szczytów Ziemi, zaś w zakresie najszerszym – w planach działań ujętych w Agendzie 2030.

3. Zrównoważony rozwój a klimatyzm

Jak podaje L. Gawor, „w ujęciu zrównoważonego rozwoju i wszelkich ekofilozoficznych koncepcji kategoria wspólnoty ludzkiej odnosi się do całego gatunku człowieka. Jej wyróżnikiem staje się powszechna świadomość ekologiczna z naczelnym postulatem ekocentryzmu. Warunkiem upowszechnienia świadomości ekologicznej jest globalna edukacja proekologiczna, celem zaś – zbudowanie nowej cywilizacji ludzkiej (...)”¹³²⁴. Zrównoważony rozwój jest różnie postrzegany przez naukowców. Wiesław Sztumski stwierdza np.: „Dochodzę do wniosku, że założenia te są iluzoryczne i irracjonalne, a możliwość realizacji mało prawdopodobna. Wzniosła idea rozwoju zrównoważonego przekształciła się w instrument oglupiania i ludzenia mas społecznych.

¹³²³ *Agenda 21*, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>.

¹³²⁴ L. Gawor, *Wizja nowej wspólnoty ludzkiej w idei zrównoważonego rozwoju*, *Vision of new human community in the idea of sustainable development*, „Problemy Ekorozwoju” (2006)1, nr 2, s. 59–66, <https://ekorozwoj.pollub.pl/no2/f.pdf>.

Wykorzystują go elity władzy światowej w celu zapewnienia sobie panowania nad światem i dalszego bogacenia się¹³²⁵.

Jednym z alarmistów klimatycznych jest Bill Gates, który ostrzega, przed niewyobrażalną, mającą nastąpić już wkrótce katastrofą klimatyczną zagrażającą ludzkości, na którą składają się pożary, powodzie, huragany, rozprzestrzeniające się choroby, wyginiecie wielu gatunków roślin i zwierząt, mniejsza produkcja żywności na większości obszarów ziemi, migracje ludności i inne nieszczęścia, których przyczyną według biznesmena są gazy cieplarniane¹³²⁶.

Wielu naukowców ma jednak zupełnie odmienne zdanie. Piers Corbyn uważa, że „w dłuższej perspektywie poziomy CO₂ są skutkiem, a nie przyczyną zmian klimatu/temperatury”, a także, że to Słońce determinuje klimat¹³²⁷. Autor ten stwierdza także: „(...) nie tylko historia globalnego ocieplenia spowodowanego przez człowieka jest fałszywa, ale polityka podatkowa i kontrolna prowadzona z tego powodu jest niezwykle szkodliwa dla zwykłych ludzi”. Jeszcze bardziej dosadnie wyraża się Tim Ball, twierdząc, że globalne ocieplenie jest oszustwem, mającym na celu wykorzystanie nauki do narzucenia programu politycznego¹³²⁸. Autor podaje jako przykład warunki sprzed 1000 lat (średniowieczne ocieplenie), kiedy to świat był o 2°C cieplejszy niż obecnie, zaś aktualnie przedstawiana prognoza wzrostu temperatury o 2°C zapowiadana jest jako katastrofalna dla ludzkości. O tym, że obecnie nie mamy do czynienia z nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi, możemy się przekonać także po lekturze książki Stefana Uchlig’a pt. *Klimatyczne oszustwo...*¹³²⁹, opracowanej na podstawie licznych publikacji naukowych. Podobnie oszustwem nazwał międzynarodowy ruch na rzecz klimatu były alarmista klimatyczny, Tom Harris, któ-

¹³²⁵ W. Sztumski, *Refleksja na temat rozwoju zrównoważonego. (Czy rozwój zrównoważony jest fikcją, utopią, iluzją czy oszustwem?)*, „Problemy Ekorozwoju” (2008), nr 2.

¹³²⁶ B. Gates, *Jak ocalić świat od katastrofy klimatycznej. Rozwiązania, które już mamy, zmiany, jakich potrzebujemy*, przeł. M. Rogalski, Wydawnictwo Agora, Warszawa 2021, s. 35–41.

¹³²⁷ P. Corbyn, *Man-Made Climate Change Does not Exist!*, Reading University Debating Journal, 2019, <https://readingunidebating.wordpress.com/2019/09/19/piers-corbyn-man-made-climate-change-does-not-exist/>.

¹³²⁸ T. Ball, *Human-Caused Global Warming: The Biggest Deception in History*, Stairway Press, 2023.

¹³²⁹ S. Uchlig, *Klimatyczne oszustwo – zmiany klimatu na podstawie danych geologicznych, astrofizycznych i archeologicznych*, b.n.tłum, Fundacja Ordo Medicus, Poznań 2024.

ry na antenie Fox News przekonywał, że tak naprawdę nie jest wiadome nawet to, czy w przyszłości będzie się ocieplać, czy ochładzać. A ponieważ około 2060 roku możliwe jest wielkie minimum słoneczne, możemy być świadkami kilku dekad ochłodzenia¹³³⁰. Klimatyzm neguje geolog Dr Matthew M. Wielicki¹³³¹, a także znany na świecie profesor fizyki, William Happer¹³³², który wyraził opinię, że: „Wzrost poziomu głównego antropogenicznego gazu cieplarnianego, dwutlenku węgla (CO₂), spowoduje niewielkie, korzystne ocieplenie klimatu Ziemi. Większa ilość CO₂ będzie bardzo korzystna dla rolnictwa, leśnictwa i wszelkiego życia fotosyntetycznego. Stężenie CO₂ w atmosferze było niebezpiecznie niskie we współczesnym okresie geologicznym, z dowodami na głód CO₂ podczas ostatniego maksimum lodowcowego”¹³³³. Według Stevena Koonina, jednego z najwybitniejszych amerykańskich naukowców, nauka nie zna odpowiedzi na pytanie, jaki jest wpływ działalności człowieka na klimat, zaś przyczyny zmian klimatu nie są tak jednoznaczne, jak obecnie wmawia się społeczeństwu¹³³⁴. Zdaniem profesora Leszka Marksa wpływ człowieka na globalny klimat jest znikomy albo w ogóle go nie ma¹³³⁵. Naukowiec w swojej wypowiedzi stwierdza ponadto, że wielu geologów również podziela to zdanie.

Zmienność klimatu Ziemi jest naturalną jej cechą, zaś zmiany klimatu sięgają czasów zanim człowiek pojawił się na Ziemi. Liczne badania naukowe potwierdzają tę prawidłowość, o czym możemy się dowiedzieć z bogatych i dobrze udokumentowanych opracowań jak np. z obszernej książki Piotra Kowalcza¹³³⁶. Autor opisuje historię globalnej

¹³³⁰ *There is no climate crisis: Tom Harris*, <https://www.youtube.com/watch?v=Qdg4uQW8Dlq>.

¹³³¹ *Film Zimna Prawda...*

¹³³² *"CO₂, The Gas of Life" – Dr. William Happer*, <https://www.youtube.com/watch?v=tXJ7UZjFDHU>.

¹³³³ *Statement of William Happer at the public hearing of the Bundestag, 21 July, 2021*, <https://www.bundestag.de/resource/blob/848534/5e565ef29607bb8b04f53cb4acd39683/Prof-Dr-em-William-Happer-Princeton-University.pdf>.

¹³³⁴ S.E. Koonin, *Kryzys klimatyczny? Prawdy, półprawdy i kłamstwa – co wiemy, czego nam się nie mówi i jaka czeka nas przyszłość*, przeł. T. Woińska, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2023.

¹³³⁵ *Wpływ człowieka na globalny klimat jest znikomy albo w ogóle go nie ma*, Radio WNET, <https://www.youtube.com/watch?v=b8bfoEfmO-E&t=0s>.

¹³³⁶ P. Kowalczak, *Zmiany klimatu. Polityka, ideologia, nauka, fakty*, Wydawnictwo 3S Media, Warszawa 2024.

zmienności klimatu Ziemi i jej dynamikę, obalając tym samym „dogmatyzm” klimatystów i „planizm klimatyczny” lobbystów klimatycznych. Niestety opinie licznych naukowców z różnych ośrodków naukowych z całego świata kontrastujące z tym, co w swojej globalnej narracji w kwestii przyczyn zmian klimatycznych podaje Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (The Intergovernmental Panel on Climate Change) IPCC¹³³⁷ – organizacja zrzeszająca naukowców realizujących zadania klimatycznej polityki globalnej – coraz częściej poddaje się cenzurze. W ostatniej chwili odwołane zostało przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy wystąpienie Dr Johna F. Clausera, laureata Nagrody Nobla z 2022 r., który wyraził opinię, że nie ma prawdziwego kryzysu klimatycznego, zaś Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu uprawia dezinformację¹³³⁸. Przykładem cenzury medialnej w Polsce jest artykuł wysłany do PAP przez Państwowy Instytut Geologiczny – PIB, z okazji Dnia Ziemi, w którym znalazły się niezgodne z „poprawnością klimatyczną” i ze zdaniem niektórych naukowców i ekspertów, np. członków Komitetu Problemowego ds. Kryzysu Klimatycznego przy Prezydium PAN¹³³⁹, zdania: „Wpływ zwiększonej emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim wskutek spalania paliw kopalnych przez człowieka jest znacznie przeszacowany, ponieważ nie uwzględnia się roli równoległego postępującego ocieplenia spowodowanego przez czynniki naturalne” oraz „Ocieplenie klimatu osiągnie maksimum prawdopodobnie pod koniec tego stulecia, po nim rozpocznie się kolejne ochłodzenie”. Z tych stwierdzeń Instytut musiał się wytłumaczyć przed opinią publiczną i przeprosić¹³⁴⁰, co uczynił publikując sprostowanie i wyjaśniając odpowiednio, że zdanie pierwsze jest zdaniem niepotwierdzonym naukowo, zaś drugie jest jedynie spekulacją naukową autora tekstu, i że nie jest to oficjalne stanowisko Państwowego Instytutu Geologicznego – PIB, jak również nie było to zgodne z ustaleniami IPCC¹³⁴¹.

¹³³⁷ *The Intergovernmental Panel on Climate Change*, <https://www.ipcc.ch/>.

¹³³⁸ *Nawet Nagroda Nobla nie chroni przed klimatyczną cenzurą*, <https://solidarnosc-katowice.pl/nawet-nagroda-nobla-nie-chroni-przed-klimatyczna-cenzura/>.

¹³³⁹ S. Bujalski, *Globalne ocieplenie zostało odwołane*, <https://ziemianarozdrozu.pl/globalne-ocieplenie-zostalo-odwolane-burza-po-skandalicznym-komunikacie-panstwowej-instytucji/>.

¹³⁴⁰ *PIG-PIB przekazuje wyjaśnienia w sprawie materiału PIG-PIB w depeszy PAP z okazji Dnia Ziemi*, <https://www.pgi.gov.pl/aktualnosci/display/15193-pig-pib-przekazuje-wyjasnienia-w-sprawie-materiału-pig-pib-w-depeszy-pap-z-okazji-dnia-ziemi.html>.

¹³⁴¹ Tamże.

4. Klimatyczne kampanie

Klimatyzm nie mógłby uzyskać tak powszechnego rozgłosu, gdyby nie działania lobby klimatycznego oraz podporządkowanych mu instytucji ponadnarodowych, realizujących cele korporacji międzynarodowych. Niestety ideologia klimatyzmu, podobnie jak ideologia ekologizmu¹³⁴², wyznaczyły już ścieżki, którymi podążają państwa i społeczeństwa Zachodu. Według Jacka Janowskiego: „Ekologizm stał się platformą współpracy wspólnot religijnych Światowej Rady Kościołów i wspólnot państwowych Organizacji Narodów Zjednoczonych. Tak oto etyka uniwersalna – zakorzeniona w objawionej religii i odpowiadająca naturze wszystkich ludzi – została zresetowana do postaci etyki globalnej narzuconej ideologią postmodernizmu”¹³⁴³. Klimatyzm jako główny nurt ekologizmu przyjmuje obecnie formę nowej świeckiej religii¹³⁴⁴.

Na potrzeby klimatyzmu stworzono dogodne warunki do działania licznych organizacji skupiających zwłaszcza młodych aktywistów na czele z Gretą Thunberg¹³⁴⁵, gotowych zamanifestować swoje traumatyczne postrzeganie obecnej bądź zbliżającej się rzeczywistości, wynikającej z ocieplenia klimatu, poprzez różne formy protestu, np. strajki klimatyczne, przyklejenie się do asfaltu czy niszczenie dzieł i eksponatów muzealnych lub monumentów¹³⁴⁶. Szczególnie na tym polu działa A22 Network, będąca organizacją koordynującą działania grup: Ultima Generazione (Włochy i Watykan), Just Stop Oil (Wielka Brytania), Letzte Generation (Niemcy), Stop Fossil Fuel Subsidies (Au-

¹³⁴² *Ekologia a ekologizm*, <https://www.gosc.pl/doc/6095292>.

¹³⁴³ J. Janowski, *Architektura i infrastruktura wielkiego resetu*, t. 2, *Symptomy Wielkiego Resetu i składniki strukturalne cywilizacji informacyjnej*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2023.

¹³⁴⁴ P. Musiałek, *Klimatyzm to nowa świecka religia, a Greta Thunberg jest jej pierwszą kapłanką*, <https://klubjagiellonski.pl/2022/06/09/klimatyzm-to-nowa-swiecka-religia-a-greta-thunberg-jest-jej-pierwsza-kaplanka/>; R.A. Ziemkiewicz, *Nowa religia – klimatyzm*, <https://dorzeczy.pl/tygodnik/108061/nowa-religia-klimatyzm.html>.

¹³⁴⁵ B. Ernman, M. Ernman, G. Thunberg, S. Thunberg, *Sceny z życia rodzinnego. Strajk klimatyczny Greta*, przeł. W. Łygaś, A. Siewior-Kuś, K. Knockenhauer, Post Factum, Katowice 2019.

¹³⁴⁶ *Warszawa: Aktywiści grupy Ostatnie Pokolenie przykleili się do asfaltu w centrum*, <https://www.rp.pl/spoleczenstwo/art40217101-warszawa-aktywisci-grupy-ostanie-pokolenie-przykleili-sie-do-asfaltu-w-centrum>; *Oblanie Syrenki i blokowanie mostów. Wandalizm czy przesuwanie granicy?*, <https://smoglab.pl/syrenka-oblan-a-farba-to-dopiero-poczatek-ostatnie-pokolenie-nie-ustepuje/>.

stralia), Ostatnie Pokolenie (Polska)¹³⁴⁷. Organizacjami zaangażowanymi od wielu lat w działania związane ze zmianami klimatu są ponadto: Greenpeace, głosząca apokaliptyczną wizję zagłady świata i potrzebę natychmiastowego jego ratowania¹³⁴⁸, World Wide Fund for Nature, mająca w swoim programie stworzenie świata zasilanego energią odnawialną i zeroemisyjnego, dzięki czemu klimat będzie odporny na zmiany¹³⁴⁹, czy Global Ecovillage, postulująca wzięcie odpowiedzialności przez rozwiniętą przemysłowo Północ za „uchodźców klimatycznych” lub „migrantów środowiskowych”, czyli ludzi, którzy z powodu zmian środowiskowych (lub tylko uzasadniających swoją decyzję zmianami środowiskowymi) postanowili opuścić miejsce zamieszkania. Według IPCC liczba takich uchodźców do 2050 roku może wynieść 150 milionów¹³⁵⁰.

Realizacja planów Wielkiego Resetu w jego powiązaniu z problematyką kryzysu klimatyczno-ekologicznego nie byłaby możliwa, gdyby nie wielokierunkowe wsparcie globalnej transformacji przez rozbudowany system różnych instytucji skupiających wpływowych liderów politycznych i biznesowych, aktywistów i naukowców. Jedną z takich instytucji jest CEO Climate Dialogue (CEO Dialogue), stanowiąca koalicję wiodących korporacji: BASF Corporation, BHP, BP, Calpine Corporation, Citi, Cummins, Dominion Energy, Dow, DSM North America, DTE Energy, DuPont, Equinor, Exelon, Ford Motor Company, LafargeHolcim, National Grid, PG&E Corporation, PSEG, Shell, Syngenta, Total, Unilever oraz organizacji środowiskowych: Center for Climate and Energy Solutions, Environmental Defense Fund, The Nature Conservancy i World Resources Institute¹³⁵¹.

Należy dodać, że Wielki Reset jest zaplanowany odgórnie. Obejmuje on różne sektory gospodarek (społeczny, finansowy, rządowy, energetyczny) wszystkich państw. Przebiega głównie jako proces wymuszony i zewnętrznie sterowany, a nie jako proces ewolucyjny i uwarunkowany demokratycznie. Aby uzyskać zamierzone efekty, wpływo-

¹³⁴⁷ M. Tomanek, *Kim są aktywiści klimatyczni, którzy dewastują dzieła sztuki?*, <https://holistic.news/kim-sa-aktywisci-klimatyczni-ktorzy-dewastuja-dziela-sztuki/>.

¹³⁴⁸ *Kryzys klimatyczny. Mamy czas do 2030, by ocalić świat, jaki znamy*, <https://www.greenpeace.org/poland/tag/klimat/>.

¹³⁴⁹ *Create a climate-resilient and zero-carbon world, powered by renewable energy*, <https://www.worldwildlife.org/initiatives/climate>.

¹³⁵⁰ *Refugees & natural disasters*, <https://ecovillage.org/climate-solutions/>.

¹³⁵¹ *The CEO Climate Dialogue*, <https://www.ceoclimatedialogue.org/about>.

we globalne środowiska skupione w różnych organizacjach systematycznie na przestrzeni lat realizują politykę zmierzającą do wywołania „klimatofobii”. Raport Klubu Rzymskiego z 2018 roku kładzie jeszcze większy nacisk niż wcześniejsze Raporty tej organizacji na problematykę nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych i związanych z nią katastrofalnych skutków dla ludzkości i ekosystemów. Już w samym tytule raportu – *Ejże! Kapitalizm, krótkowzroczność, populacja i zniszczenie planety*¹³⁵² – autorzy uciekają się do słownej manipulacji, podając czytelnikowi ciąg haseł, który sugeruje, że to ustrój kapitalistyczny i populacja są odpowiedzialne za niszczenie planety. Jak sugerują autorzy Raportu, należy wnioskować, że to globalny kapitalizm prowadzi do zmian klimatycznych, nadmiernej eksploatacji oceanów, degradacji ekosystemów naturalnych, niszczenia bioróżnorodności czy do katastrof ekologicznych. Jeżeli tak, czy przypadkiem nie należy „zresetować kapitalizmu”? Takie rozumowanie potwierdzają postulaty autorów raportu, którzy proponują, by w trosce o środowisko wprowadzić rozwiązania na podstawie zasad bliżej niezdefiniowanego Kapitalizmu Przyrodniczego¹³⁵³.

5. Cywilizacja ekologiczna

Jak podano w jednym z ostatnich raportów Klubu Rzymskiego ściśle eksponującym temat ekologii (*Ecological Civilization: From Emergency to Emergence*): „Dalsze trwanie ludzkiej egzystencji zależy od nadzwyczajnego działania, które powstrzyma zniszczenia, ułatwi uzdrowienie Ziemi i przyspieszy powstanie Cywilizacji Ekologicznej. Pomyślny kierunek tej transformacji wymaga map ekonomiki, które poprowadzą nas do zaspokojenia naszych podstawowych potrzeb przy jednoczesnym spełnieniu szczególnych obowiązków ludzi w ramach ziemskiej wspólnoty życia”¹³⁵⁴.

¹³⁵² E.U. von Weizsäcker, A. Wijkman, C. Alvarez Pereira, *Ejże! kapitalizm, krótkowzroczność, populacja i zniszczenie Planety. Raport Klubu Rzymskiego*, przeł. Z. Becker, Instytut Badań Stosowanych Politechniki Warszawskiej Sp. z o.o., Warszawa 2018.

¹³⁵³ J. Auleytner, *Wstęp do wydania polskiego*, w: E.U. von Weizsäcker, A. Wijkman, C. Alvarez Pereira, *Ejże! kapitalizm...*, s. 14.

¹³⁵⁴ D.C. Korten, *Ecological Civilization: from emergency to emergence*, The Club of Rome, 2021. https://www.clubofrome.org/wp-content/uploads/2021/11/Korten_EcoCiv_11032021_Updated-cover-1.pdf.

Organizacją bezpośrednio łączącą Wielki Reset z polityką zmian klimatycznych jest ustanowiony w ramach Światowego Forum Ekonomicznego Sojusz Dyrektorów Generalnych ds. Klimatu (Alliance of CEO Climate Leaders), który skupia liderów globalnego biznesu na czele z założycielem i prezesem wykonawczym WEF, Klausem Schwabem. Do tego grona należą także: Brian T. Moynihan, prezes Bank of America, Christian Mumenthaler, prezes Swiss Re, Jesper Brodin, prezes Ingka Group (IKEA), Feike Sybesma, prezes honorowy Royal DSM i Rich Lesser, prezes BCG. Alliance of CEO Climate Leaders stanowi część Platformy Działań Klimatycznych WEF (Climate Action Platform)¹³⁵⁵. Sojusz powołano w roku 2014, aby wspierać Porozumienie Paryskie (Paris Agreement). Porozumienie zostało zaakceptowane przez 195 państw, które podjęły zobowiązanie do przedstawienia do 2020 roku długoterminowych scenariuszy, aby osiągnąć niezbędne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z metodologią zaproponowaną przez IPCC. Istotnym postulatem było „utrzymanie wzrostu średniej globalnej temperatury na poziomie znacznie poniżej 2°C powyżej poziomów przedprzemysłowych oraz dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C powyżej poziomu przedindustrialnego w przekonaniu, że znacznie zmniejszyłoby to zmiany klimatyczne i związane z nimi ryzyko”¹³⁵⁶.

Według liderów klimatycznych możliwe jest wyeliminowanie CO₂ i innych gazów cieplarnianych – pozbycie się tzw. śladu węglowego w każdym sektorze gospodarki poprzez wprowadzenie niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych technologii czy opłat za emisyjne procesy. W ocenie przywódców CEO's kryzys spowodowany COVID-19 sprawił, że w roku 2020 emisje gazów cieplarnianych po raz pierwszy od II wojny światowej spadły o około 6–8% i należy ten trend utrzymywać w ciągu kolejnych 30 lat¹³⁵⁷.

Platformą WEF ukierunkowaną na działania globalne jest Centre for Nature and Climate. Organizacja ta współpracuje z ponad 150 wiodącymi firmami na świecie oraz 50 organizacjami międzynarodowymi

¹³⁵⁵ *Alliance of CEO Climate Leaders*, <https://www.weforum.org/projects/alliance-of-ceo-climate-leaders>.

¹³⁵⁶ *Adoption of The Paris Agreement*, United Nations, FCCC/CP/2015/L.9/Rev.1, 12 December 2015, <https://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>, s. 22.

¹³⁵⁷ *The Davos Agenda 2021, World Economic Forum CEO Climate Leaders call for continued action toward net-zero emissions*, <https://www.weforum.org/agenda/2021/01/davos-agenda-net-zero-letter/>.

i obywatelskimi. W obszarach priorytetowych organizacji podkreśla się przyspieszenie działań na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju środowiska, przyspieszenie transformacji gospodarki na przyjazną przyrodzie, regenerację systemów żywnościowych, gospodarkę cyrkularną oraz wpływanie na mechanizmy rynkowe poprzez innowacyjne finansowanie i technologię¹³⁵⁸. Powodem tych przedsięwzięć jest troska o przyrodę, gdyż jak przeczytamy na stronie Platformy: „Global ecological systems are straining under the burden of nearly 8 billion people consuming within the planet’s limited boundaries”¹³⁵⁹.

6. Wpływ populacji na klimat

Zwolennicy klimatyzmu w dyskusji publicznej często widzą szansę dla klimatu w depopulacji. Podobnie niektórzy naukowcy próbują dowieść, że zmiany w wielkości populacji, starzenie się jej i urbanizacja mogą mieć ogromny wpływ na poziomy światowej emisji dwutlenku węgla (CO₂) w przyszłości, dlatego podkreślają, że dla złagodzenia zmian klimatu istotne jest zmniejszenie wzrostu liczby ludności na świecie¹³⁶⁰. Nie potrzeba skomplikowanych badań czy zaawansowanych programów komputerowych, by stwierdzić, że czynnik antropogeniczny jest jednym z wielu czynników wpływających na emisję CO₂ do atmosfery i innych gazowych i pyłowych zanieczyszczeń. Te problemy powinny być jednak rozważane w kontekście ochrony środowiska przed zanieczyszczeniami, a nie w kontekście ochrony klimatu przed CO₂ antropogenicznym, rzekomo zmieniającym klimat Ziemi. Dwutlenek węgla jest bowiem przedstawiany przez naukowców skupionych w organizacjach klimatycznych jako najważniejszy czynnik odpowiedzialny za ocieplenie klimatu, chociaż wielu geologów nie podziela tego stanowiska.

Praca S.E. Vollset i współautorów, opublikowana w znanym czasopiśmie naukowym, może nieco uspokoić zwolenników zmniejszenia populacji globalnej. Przedstawiono w niej prognozę dotyczącą male-

¹³⁵⁸ Por. *Centre for Nature and Climate*, <https://www.weforum.org/platforms/centre-for-nature-and-climate>.

¹³⁵⁹ Tamże

¹³⁶⁰ B.C. O'Neill, M. Dalton, R. Fuchs, L. Jiang, S. Pachauri, K. Zigova, *Global demographic trends and future carbon emissions*, PNAS USA, 2010, 107(41), s. 17521–17526.

jącej liczby ludności świata. Przygotowana została na podstawie połączonych scenariuszy dotyczących śmiertelności, płodności i migracji, i wskazuje, że populacja ludzka osiągnie szczyt na poziomie 9,73 miliarda ludzi w 2064 roku, a następnie spadnie do poziomu 8,79 miliarda w 2100 roku¹³⁶¹.

Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) ustanowiono w 1988 roku. Oficjalne i politycznie uzgodnione stanowisko Zespołu jest cyklicznie przedstawiane w formie Raportu przygotowanego na podstawie analizy opublikowanych na świecie wyników badań naukowych dotyczących zmian klimatu wywołanych czynnikami antropogenicznymi. Do tej pory miało miejsce kilka edycji raportów. Sprawozdanie pt. *Climate Change 2022* przygotowane zostało w 2022 roku¹³⁶². Oprócz raportów dotyczących oceny klimatu IPCC przygotowuje również raporty specjalne, np. *Global Warming of 1.5 °C* z 2018 roku, czy metodologiczne, np. *Methodology Report on Short-lived Climate Forcers* z 2020 roku. Zawarte w raportach ustalenia, konkluzje i propozycje rozwiązań stanowią podstawę do tworzenia narodowych i międzynarodowych programów klimatycznych oraz polityki finansowania badań w zakresie zmian klimatycznych.

Wielki Reset jest przeprowadzany przez wyżej wymienione i inne liczne organizacje międzynarodowe, które postulują kontynuację działań w kierunku zerowej emisji netto. Celem tak szeroko prowadzonych działań jest uzyskanie jak największej rzeszy zwolenników ideologii klimatyzmu i aprobaty społecznej dla realizacji celów klimatycznych, które wymagają nie tylko ogromnych nakładów finansowych, ale nawet zmiany stylu życia każdego człowieka, któremu proponuje się korzystanie z kalkulatora tzw. śladu węglowego¹³⁶³.

Bill Gates przedstawia propozycje transformacji w co najmniej pięciu dziedzinach gospodarowania, a szczególnie w obszarze energetyki, w taki sposób, aby nowo opracowane, wyselekcjonowane i dostosowane do uwarunkowań geograficznych światowe technologie pozyskiwa-

¹³⁶¹ S.E. Vollset i in., *Fertility, mortality, migration, and population scenarios for 195 countries and territories from 2017 to 2100: a forecasting analysis for the Global Burden of Disease Study*, "Lancet", 396(2020), s. 1285–1306.

¹³⁶² *AR6 Synthesis Report: Climate Change 2022*, <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-cycle/>.

¹³⁶³ *Jak ograniczyć swój ślad węglowy?*, https://youth.europa.eu/get-involved/sustainable-development/how-reduce-my-carbon-footprint_pl oraz *Carbon Footprint*, <https://kalkulatorsladuweglowego.pl/calc.html>.

nia energii zapewniły do 2050 roku tzw. zeroemisyjność¹³⁶⁴. Według miliardera problemem globalnym są emisje gazów cieplarnianych do atmosfery, wynoszące obecnie 51 mld ton rocznie (w przeliczeniu na CO₂) i przyczyniające się do gwałtownych zmian klimatycznych na Ziemi. Przekształcenie (w kierunku dekarbonizacji) podstawowych dziedzin gospodarki, składających się na całość globalnych emisji gazów cieplarnianych (51 mld ton), a charakteryzujących się znaczącym ich procentowym udziałem, ma dotyczyć: wytwarzania rzeczy (cement, stal, plastik) – 31%; wytwarzania prądu elektrycznego – 27%; uprawy i hodowli – 19%; transportu (samoloty, samochody, statki) – 16%; ogrzewania lub chłodzenia (piece, klimatyzacja, przechowywanie) – 7%¹³⁶⁵.

7. Cyrkulacja dwutlenku węgla a polityka zeroemisyjności

Węgiel (C) jest często określany pierwiastkiem życia. Cykl biogeochemiczny węgla należy do najważniejszych obiegów pierwiastków. Węgiel, który w atmosferze występuje głównie w formie dwutlenku węgla (CO₂), podlega ciągłemu obiegowi pomiędzy atmosferą, biosferą i oceanem. Ilość tego gazu w powietrzu atmosferycznym wynosi 0,04%, tj. 400 ppm (*part per milion*), podczas gdy antropogeniczny CO₂, któremu przypisuje się tak duży wpływ na klimat, stanowi zaledwie 4% z 0,04% CO₂ atmosferycznego¹³⁶⁶. Na przestrzeni dziejów Ziemi stężenie dwutlenku węgla w atmosferze nie było wartością stałą. Na przykład w erze paleozoiku miała miejsce epoka lodowcowa, a stężenie CO₂ było ponad dziesięciokrotnie większe niż w antropocenie (obecnie). Natomiast największy rozkwit życia morskiego wystąpił w erze kambryjskiej, kiedy to poziomy CO₂ w atmosferze wynosiły 7000 ppm (*part per milion*)¹³⁶⁷.

Największy przepływ globalny w cyklu węgla odbywa się pomiędzy atmosferą a roślinnością lądową oraz między atmosferą a oceanami. Wielkie cykle geofizyczne i geochemiczne węgla, wody, tlenu, biopierwiastków i cykle klimatyczne napędzane są energią słoneczną,

¹³⁶⁴ B. Gates, *Jak ocalić świat od katastrofy klimatycznej*, przeł. M. Rogalski, Wydawnictwo Agora, Warszawa 2021.

¹³⁶⁵ B. Gates, *Jak ocalić świat...*, s. 72.

¹³⁶⁶ P. Corbyn, *Man-Made Climate...*

¹³⁶⁷ P. Kowalczak, *Zmiany klimatu...*

dzięki której podtrzymywane jest życie. Obieg węgla polega na wymianie głównie CO_2 z atmosferą ziemską. Źródłem dwutlenku węgla biorącego udział w wymianie są przede wszystkim oceany.

Udział CO_2 w powietrzu atmosferycznym uzależniony jest od przyczyn naturalnych, jak i antropogenicznych. Naturalnymi źródłami CO_2 w powietrzu atmosferycznym są przede wszystkim wybuchy wulkanów, gejzery, naturalne pożary lasów i procesy oddychania organizmów żywych. Antropogenicznymi źródłami CO_2 w powietrzu atmosferycznym są procesy termicznego rozkładu surowców energetycznych – spalanie paliw kopalnych (ropa, gaz ziemny, węgle). Pomimo że podczas procesów spalania do atmosfery uwalniane są różne substancje z różnych źródeł, odpowiedzialnym za tzw. kryzys klimatyczny uznaje się przede wszystkim dwutlenek węgla (CO_2) pochodzenia antropogenicznego.

Obecność CO_2 w atmosferze ziemskiej umożliwia przebieg najważniejszego procesu warunkującego istnienie biosfery, czyli procesu fotosyntezy. Podczas tego procesu rośliny przy udziale energii słonecznej pochłaniają z otaczającego środowiska dwutlenek węgla i absorbują wodę tworząc związki organiczne. Gdyby stężenie CO_2 w atmosferze zmniejszyło się poniżej 150 ppm, proces fotosyntezy nie mógłby przebiegać, zaś życie na Ziemi byłoby poważnie zagrożone¹³⁶⁸. Ten niezwykle ważny proces stanowi pierwsze ogniwo w systemie pokarmowym dla wielu organizmów. Powstające w wyniku fotosyntezy związki organiczne obfitują w energię wewnętrzną, która może być uwolniona podczas dalszych procesów utleniania.

Asymilacja dwutlenku węgla i biosekwestracja węgla w roślinach stanowią bardzo ważny strumień redukcji CO_2 atmosferycznego. Ze względów ekologicznych i nawozowych wykorzystanie pozostałości roślinnych (np. słomy czy innych odpadów) jako nawozu jest uznawane za najlepszy sposób zagospodarowania tych substancji organicznych. Przyczynia się to bowiem do zatrzymania węgla w glebie, poprawy żyzności gleby, zmniejszenia wymywania składników biogennych do wód i ochrony ekosystemów wodnych, a jednocześnie zwiększenia zasobności gleb w składniki pokarmowe (N, P, K, Ca, Mg, Zn, Mn i in.)¹³⁶⁹. Tym samym pozwala na zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, które musiałyby być użyte do produkcji nawozów. W literatu-

¹³⁶⁸ Film *Zimna Prawda...*

¹³⁶⁹ T. Filipek (red.), *Podstawy i skutki chemizacji agroekosystemów*, Wydawnictwo AR Lublin, Lublin 2003.

rze specjalistycznej szczególnie zaleca się przeorywanie resztek organicznych w gospodarstwach, które nie prowadzą produkcji zwierzęcej, aby w ten sposób zrekompensować spowodowany uprawą roślin ubytek materii organicznej w glebie¹³⁷⁰. Jednak przepisy dotyczące OZE w praktyce skutkują np. ograniczeniem wykorzystania odpadowych materiałów organicznych jak np. słomy w rolnictwie i przeznaczeniem ich na cele energetyczne (spalanie), co powoduje uwolnienie ogromnych ilości CO₂ do atmosfery. Wprawdzie ze szkodą dla środowiska glebowego i dla klimatu, jednak w opinii twórców norm proklimatycznych najważniejsze jest to, że zastosowano odnawialne źródło energii.

Postulowane w celu ochrony klimatu ograniczenie hodowli bydła i innych zwierząt gospodarskich będzie powodować zmniejszenie ilości powstających nawozów naturalnych stanowiących cenne źródło materii organicznej w glebie. Ograniczenie nawożenia tymi substancjami będzie prowadzić do sukcesywnego zmniejszania się ilości węgla organicznego w glebach oraz spowoduje pogorszenie właściwości biologicznych, chemicznych i fizykochemicznych gleb, a w konsekwencji ich żyzności. W dalszej perspektywie należy się spodziewać także gorszej produktywności gleb i obniżenia plonów.

Odrębnym istotnym aspektem jest materia organiczna gleby jako czynnik kontrolujący stężenie atmosferycznego CO₂ i ważny rezerwuár węgla na ziemi¹³⁷¹. Ilość węgla organicznego zakumulowanego w substancjach humusowych przewyższa kilkakrotnie ilość węgla organicznego w materii żywej. Ubytek materii organicznej w glebach uprawnych może prowadzić do ich degradacji i do utraty ich funkcji produkcyjnych i środowiskowych oraz do uwolnienia CO₂. W przypadku niedostarczania do gleb nowych źródeł świeżej materii organicznej udział C organicznego będzie się w nich zmniejszać. Równocześnie spadać będzie ilość węgla trwale związanego w glebie w związkach próchnicznych. Tak więc ani spalanie odpadów rolniczych, ani proponowane przez klimatystów ograniczenie hodowli zwierząt (uwzględniając logikę tzw. obrońców klimatu) nie prowadzą do złagodzenia tzw. kryzysu klimatycznego, ale będą kryzys wręcz nasilać.

¹³⁷⁰ Co zrobić ze słomą?, <https://www.farmer.pl/produkcja-roslinna/zboza/co-zrobic-ze-sloma,65890.html> oraz Dlaczego nie powinno się sprzedawać i spalać słomy, <https://www.wrp.pl/dlaczego-nie-powinno-sie-sprzedawac-i-spalac-slomy/>.

¹³⁷¹ G. Żukowska, M. Myszura, M. Zdeb, M. Pawłowska, *Carbon Sequestration in Soil as a Sustainable Way of Greenhouse Effect Mitigation*, "Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development" 2020, 15(2), 195–205, DOI: 10.35784/pe.2020.2.19.

Takie działania są wyraźnie ukierunkowane na obniżenie żyzności gleb poprzez zmniejszenie w nich ilości materii organicznej i składników mineralnych. Ich efektem będzie stopniowa degradacja gleb skutkująca ograniczaniem produkcji żywności.

Ochronie klimatu służyć mają także zmiany systemu żywnościowego. Na ewentualność braku pożywienia dla stale rosnącej populacji świata, które i tak jest najczęściej o niskiej wartości prozdrowotnej, gdyż opiera się na produktach uzyskanych z roślin zmodyfikowanych genetycznie¹³⁷², przygotowuje się już rozwiązania, które dotyczą nowego niekonwencjonalnego sposobu odżywiania się ludzi, jak np. dieta planetarna. W tym celu, jak podaje komisja EAT – Lancet, konieczna będzie radykalna transformacja globalnego systemu żywnościowego¹³⁷³. Według polskich naukowców zwykły posiłek może być istotny dla ograniczenia emisji gazów cieplarnianych GHG¹³⁷⁴, zaś dieta ze zmniejszoną ilością mięsa lub bezmięсна oraz bez produktów pochodzenia zwierzęcego przyczyni się do poprawy zdrowia, a także do ochrony klimatu¹³⁷⁵. Według autorów „modyfikacja preferencji żywieniowych w kierunku diet: wegańskiej, mięsnej drobiowej oraz demitarian pozwala osiągnąć wyraźne zmniejszenie poziomu emisji GHG w stosunku do przeciętnej diety”¹³⁷⁶. Innego zdania w kontekście zdrowia człowieka są naukowcy, którzy podkreślają, że białko, a zwłaszcza białko zwierzęce, jest dla człowieka niezwykle ważnym składnikiem pokarmowym¹³⁷⁷.

¹³⁷² N.M. Lowe, *The global challenge of hidden hunger: perspectives from the field*, "The Proceedings of the Nutrition Society" (2021) 80, 3, s. 283–289, <https://doi.org/10.1017/S0029665121000902>; A. Badora, J. Kozłowska-Strawska, J. Domańska, T. Filipek, *Cereals – health or disease*, "Problems of Sustainable Development" (2014) 9, no 2, s. 87–98.

¹³⁷³ *The EAT-Lancet Commission on Food, Planet, Health*, <https://eatforum.org/eat-lancet-commission/>.

¹³⁷⁴ GHG (*greenhouse gases*) – tak nazywamy te składniki atmosfery ziemskiej, które dzięki swoim własnościom fizykochemicznym mają zdolność zatrzymywania energii słonecznej w obrębie atmosfery, tj. dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄), podtlenek azotu (N₂O), fluorowęglowodory (HFC), perfluorowęglowodory (PFC) oraz sześćiofluorek siarki (SF₆).

¹³⁷⁵ J. Bienkowski, M. Holka, R. Dąbrowicz, E. Dworecka-Waż, *Emisje gazów cieplarnianych związane z różnymi scenariuszami diet mieszkańców Polski*, Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Problemy Rolnictwa Światowego (2016) 16 nr 3, s. 9–19.

¹³⁷⁶ Tamże.

¹³⁷⁷ G. Cichosz, H. Czeczot, *Białko – niedoceniany składnik diety*, „Postępy Nauk o Zdrowiu” (2021) 2, s. 58–78.

Nie tylko żywność jest przedmiotem walki ze zmianami klimatu. Walka ta toczy się obecnie głównie z CO₂ emitowanym podczas procesów przemysłowych, a także (jakkolwiek to absurdalnie brzmi) m.in. z CO₂ wydychanym przez zwierzęta hodowlane¹³⁷⁸, a nawet z węglem zawartym w biomasie roślin¹³⁷⁹. Pionierskimi firmami mającymi wiele pomysłów na pozbycie się tych źródeł węgla są liczne przedsiębiorstwa technologiczne np. należące do Billa Gatesa i innych biznesmenów, którzy proponują w tym celu hodowlę owadów, które posłużą jako zamiennik białka zwierzęcego, a także produkcję sztucznego mięsa¹³⁸⁰ czy wycinanie i zakopywanie lasów¹³⁸¹. Tego rodzaju pomysły są ironicznie komentowane: „Plan ponownego wycięcia lasów nie ma nic wspólnego z bilansem CO₂, ale raczej z bilansem banku Billa Gatesa. Jedynym sposobem, w jaki to wszystko staje się opłacalne, jest to, że za każdą tonę drewna, która została bezsensownie zniszczona, pieniądze z podatków wpływają na konta Billa Gatesa”¹³⁸².

Podjęcie przez społeczeństwa tak ogromnego wyzwania jakim jest uzyskanie emisji zerowej, jest według Billa Gatesa konieczne, gdyż jak miliarder stwierdza: „Ludzkość jeszcze nigdy nie dokonała niczego na tak wielką skalę, dlatego każde państwo musi zmienić sposób działania, ponieważ każda czynność we współczesnym świecie – uprawa roślin, produkcja, przemieszczanie się – wiąże się z emisją gazów cieplarnianych. Jeśli nie podejmiemy tego wysiłku, klimat będzie ulegał coraz większym przemianom, najprawdopodobniej katastrofalnym dla ludzkości (...)”¹³⁸³. Zatem ludzkość dopiero czeka zadanie, jakim jest opracowanie nowych przełomowych technologii. Jedną z nich jest sekwestracja dwutlenku węgla (CCS – *carbon capture and storage*), która już wykorzystuje urządzenia do filtrowania CO₂ z powietrza. Jednak oprócz tego, że użycie jej na wielką skalę mogłoby przynieść firmom miliardowe zyski, ma ona zasadniczą wadę – wychwycony dwutlenek węgla, którego będzie bardzo dużo, trzeba gdzieś zdeponować.

¹³⁷⁸ J.S. Tumanowicz, *Krowa – sprawca globalnego ocieplenia?*, agroFakt.pl, <https://www.agrofakt.pl/produkcja-metanu-przez-krowy/>.

¹³⁷⁹ *Bill Gates chce ocalić planetę poprzez wycinanie i zakopywanie drzew*, <https://www.salon24.pl/u/mpolo/1337877.bill-gates-chce-ocalic-planete-poprzez-wycinan-i-zakopywanie-drzew>.

¹³⁸⁰ B. Gates, *Jak ocalić świat...*

¹³⁸¹ *Bill Gates chce ocalić...*

¹³⁸² Tamże.

¹³⁸³ B. Gates, *Jak ocalić świat...*, s. 324.

Pomimo dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii, z których część to tzw. odnawialne, pozostałe źródła i tak będą dostarczać miliardów ton tego gazu. Ponadto w technologii CCS nie jest możliwe sekwestrowanie innych gazów cieplarnianych (tlenki azotu, amoniak). Tak więc wszelkie transformacje będą wymagały dodatkowej ilości energii, którą trzeba będzie pozyskać w postaci czystej energii, czyli takiej, przy wytwarzaniu której nie są emitowane żadne gazy cieplarniane.

Globalnym liderem walki z zagrożeniami jakimi są zmiany klimatu i degradacja środowiska, stała się Unia Europejska, która zadeklarowała zmniejszenie do 2030 roku unijnych emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55% w porównaniu z poziomem z 1990 roku oraz osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku^{1384, 1385}. W tym celu Komisja Europejska przyjęła pakiet wniosków ustawodawczych mających dostosować unijną politykę klimatyczną, energetyczną i transportową¹³⁸⁶. Pakiet zawiera inicjatywy obejmujące klimat, środowisko, energię, transport, przemysł, rolnictwo i zrównoważone finanse, które są ze sobą silnie powiązane¹³⁸⁷. Aktualnie dekarbonizacja sektora transportu i ekologizacja miast (renowacja zasobów budowlanych) to kluczowe filary Europejskiego Zielonego Ładu. Wprowadzenie nowych rozwiązań i nowych technologii wiąże się z przekształceniem lub eliminacją starych technologii, adaptacją lub budową nowej infrastruktury, edukacją, szkoleniami nowych kadr itp., i tu też należy liczyć się z wieloma kosztami, jakie muszą udźwignąć społeczeństwa. Osiągnięcie zeroemisyjności przez kraje Europy to jednak pierwszoplanowe zadanie jakiemu ma sprostać obecne pokolenie Starego Kontynentu. Ma to też stanowić przykład dla krajów reszty świata.

W celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery Unia Europejska już w 2005 roku wprowadziła Unijny system handlu uprawnieniami (ETS1), który polega na kupowaniu uprawnień do emisji CO₂. Opłaty ETS1 dotyczą tylko przemysłu, niemniej korzystający z centralnego ogrzewania lub pomp ciepła mają już ETS1 ujęty w opłatach. W 2027 roku w Unii Europejskiej będzie wprowadzona nowa opłata – ETS2, która w Europie dotyczy nawet 35 mln budynków

¹³⁸⁴ *Europejski Zielony Ład*, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl.

¹³⁸⁵ Por. *Gotowi na 55*, <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>.

¹³⁸⁶ *Europejski Zielony Ład*, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl.

¹³⁸⁷ *European Green Deal*, <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/>.

(w Polsce około 6,5 mln) – całego mieszkalnictwa, w tym także domów jednorodzinnych i wielorodzinnych¹³⁸⁸. Koszty te będą obowiązywały dostawców paliw, jednak ostatecznie poniosą je konsumenci, którzy do ogrzewania domów używają gazu lub węgla. Unijne przepisy wymuszają zatem na milionach obywateli kosztowne inwestycje związane z ociepleniami budynków i wymianą systemów grzewczych, tzw. termomodernizacje. Zakłada się, że pieniądze, które wpłyną do budżetu z opłat ETS, wydane będą na zieloną transformację.

Unijnymi przepisami (w tym także dyrektywą o efektywności energetycznej budynków¹³⁸⁹, która przewiduje, że od 2028 r. wszystkie nowe budynki mają być zeroemisyjne) próbuje się zmusić Europejczyków do wyrzeczeń. W planach Komisji Europejskiej jest całkowity zakaz używania paliw kopalnych do ogrzewania budynków nowych i podlegających głębokiej renowacji (od 2035 lub 2040 r.). Wprowadzone mają być też świadectwa charakterystyki energetycznej oraz klasy energetyczne budynków – od A do G¹³⁹⁰.

Czy te ogromne wysiłki obywateli UE wystarczą, by „pomóc klimatowi”, skoro emisja CO₂ w UE stanowi tylko około 7% emisji światowej¹³⁹¹, a jak podaje „Rzeczpospolita” przytaczając dane z raportu Międzynarodowej Agencji Energetycznej, notowany jest stały wzrost światowego zużycia węgla¹³⁹², zaś na stacjach pomiarowych nie bez powodu rejestrowany jest trend wzrostu stężenia CO₂ atmosferycznego, jak podaje np. Obserwatorium Mauna Loa na Hawajach¹³⁹³.

¹³⁸⁸ Nowa opłata uderzy w 6 mln domów, <https://www.money.pl/gospodarka/idzie-rewolucja-w-ue-ktora-uderzy-w-portfele-polakow-minister-zabrala-glos-7034432898767616a.html>.

¹³⁸⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (wersja przekształcona), Dz. Urz. UE L 231/1 z 20.9.2023.

¹³⁹⁰ Termomodernizacje w Polsce przyspieszą. Wymuszą to unijne przepisy, <https://www.portalsamorzadowy.pl/inwestycje/termomodernizacje-w-polsce-przyspiesza-wymusza-to-unijne-przepisy.439571.html>.

¹³⁹¹ 15 największych trucicieli na świecie, <https://forsal.pl/biznes/ekologia/artykuly/8794-222.15-najwiekszych-trucicieli-na-swiecie-te-panstwa-wyemitowaly-najwieciee.html>.

¹³⁹² Por. Porozumienie paryskie odeszło w niepamięć. Zużycie węgla rośnie na potęgę, Rzeczpospolita, 11.08.2022, <https://klimat.rp.pl/rachunek-sumienia/art36849471-porozumienie-paryskie-odeszlo-w-niepamiec-zuzycie-wegla-rosnie-na-potege>; Światowa potęga cały czas zwiększa zużycie węgla, <https://www.wnp.pl/gornictwo/swiatowa-potega-caly-czas-zwieksza-zuzycie-wegla-to-robi-wrazenie.769798.html>.

¹³⁹³ Trends in Atmospheric Carbon Dioxide (CO₂), Global Monitoring Laboratory <https://gml.noaa.gov/ccgg/trends/>.

Zdaniem Gates'a to bogate kraje, które są najbardziej odpowiedzialne za emisje, są zobligowane w pierwszej kolejności do przeprowadzenia rewolucyjnych przeobrażeń w dziedzinie energetyki. Następnie wyzwaniem to będzie dotyczyło krajów słabiej rozwiniętych i ubogich, które nie mają stałego dostępu do prądu. Jest to około 860 milionów ludzi na świecie, z czego połowa żyje w Afryce Subsaharyjskiej. Dla większej efektywności pozyskiwania energii potrzebny będzie dynamiczny rozwój technologii i innowacje. Autor stwierdza: „Musimy stworzyć i wdrożyć przełomowe technologie, które pomogą nam przebyć pozostałą drogę do celu”¹³⁹⁴.

Podsumowanie

Obecnie coraz częściej wyrażane są opinie, że ocieplenie klimatu jest okazją do działań mających na celu takie transformacje, które kosztem społeczeństw i narodów pozwolą różnym grupom światowego biznesu na realizację ich celów pod pretekstem walki z CO₂. „Natomiast przemysł OZE, media i powiązani z nimi lobbyści przyczyniają się do podejmowania przez polityków całkowicie nieracjonalnych decyzji gospodarczych i politycznych”¹³⁹⁵.

Wielki Reset w kontekście klimatyzmu przejawia się jako globalna transformacja w różnych obszarach i sferach ludzkiej działalności. Głównie obejmuje przekształcanie systemów energetycznych, ale dotyczy też bezpośrednio m.in. światowego górnictwa, rolnictwa, radykalnej transformacji globalnego systemu żywnościowego, a nawet sfery duchowej człowieka – jego religijności. Klimatyzm jest obecnie głównym narzędziem Wielkiego Resetu i elementem polityki transformacji gospodarek światowych. Ma na celu przekonanie społeczeństw do sfinansowania drogich, nowych technologii, które w rzeczywistości będą służyły generowaniu zysków przez korporacje, zarządzaniu społeczeństwami oraz kontroli globalnej i indywidualnej przy użyciu nowoczesnych systemów informatycznych i informacyjnych.

¹³⁹⁴ B. Gates, *Jak ocalić świat...*, s. 15.

¹³⁹⁵ *Klimatyzm nasz powszechny, czyli o skutkach przewagi ideologii nad wiedzą*, <https://stopwiatrakom.eu/aktualnosci/2980-klimatyzm-nasz-powszechny,-czyli-o-skutkach-przewagi-ideologii-nad-wiedza.html>.